

kreds, der i det hele taget er gaaet foran i Bekæmpelsen af Lovforslaget —, at Menighedens Meddelagtighed i Valget af Præsten gennem Menighedsraadets Indstilling har intet at betyde. Ja, saa kan man jo sige det samme om Indstillingen ved Besættelsen af Skolelærerembeder og sige, at den ikke har noget at betyde, for det er i høj Grad lignende Forhold, om end den almindelige Valgret her har mere at gøre, men den Ret, Befolkningen har til at være med til Besættelsen af Skolelærerembeder, har Folketinget hævdet til det yderste, og det har haft sine Vanskeligheder med at hævde dem, om det end er lykkedes. Nu staa vi og ønske noget lignende med Hensyn til Besættelsen af Præsteembederne. Vi have ingen Indflydelse paa Forholdene i Kirken, men naar der nu kommer et Forslag om at sikre Befolkningen en saadan Indflydelse, rejser man sig og siger: Det er intet andet end det samme, vi have nu, saa maa vi hellere gaa til direkte Valg af Præsterne. Men se, jeg tror, at det vilde være mindre heldigt end det her foreliggende Lovforslag, langt ringere naar man kun nøjes med det. Det fører maaske til, at der med 20 Aars Mellemrum, naar der skal vælges en Præst i Menigheden, kommer Røre i den; i de 20 Aar har Menigheden aldeles ingen Indflydelse haft paa den kirkelige Styrelse, men saa bliver der pludselig stort Røre, fordi der skal vælges en Præst, og naar dette Valg er forbi, har Røret maaske skabt en Bitterhed, meget stærkere, end man nogen Sinde ellers vilde have faaet, fordi man ikke var vant til at forhandle om kirkelige Sager. Dernæst sagde det ærede Medlem, at paa den Maade, som det nu foreslaas ordnet, kunde Slægtskabsforhold meget let gøre sig gældende i Menighedsraadene. Men tror det ærede Medlem ikke, det kan gøre sig gældende, naar man en Gang med store Mellemrum skal foretage Valg af en Præst? Kunde saa uvedkommende Forhold, f. Eks. Slægtskabsforhold, ikke gøre sig gældende? Jeg skal blot henvise til det historiske Vidnesbyrd. Hvis det ærede Medlem vil læse Ribe Artiklen igennem, vil det ærede Medlem se, at Grunden til, at man indførte Menighedsraad, var netop den Gang, at Slægtskabsforhold og andre uvedkommende Hensyn alt for ofte gjorde sig gældende ved de direkte Valg. Men rent bortset fra det mener jeg i det hele taget, at Menighedsraadenes Betydning er langt større, end den alene at gøre Indstilling til Præsteembeder. Naar man ser hen til andre Steder, hvor man har noget lignende,

skal jeg henvise til Island og Norge, fordi de have levet under samme Forfatning som vi. I Norge har man ikke faaet Menighedsraad indført, der har man ikke faaet nogen Kirkeforfatning, men man arbejder derpaa, der agiteres Landet over for at skaffe netop Menighedsraad indførte, noget lignende, som vi her ere inde paa. Paa Island, hvor man i mange Henseender er bag efter os, men i andre Henseender ogsaa foran os, har man Menighedsraad og har haft dem i over 20 Aar — de bleve indførte ved Lov af 1880 — og det er tydeligt nok, at netop paa Island har man studeret de Kirkekommissioner, vi have haft. Man har ogsaa, hvad der kaldes mere direkte Præstevalg, idet Menighedsrådet vælger Præster. Men saa har man til Gengæld det, at Biskoppen og Landshøvdingen sigte Ansøgningerne og sende 3 af dem ud til Menigheden, og dem kunde de saa stemme om. Nu er det her foreslaaede langt bedre end en saadan Sigtning, hvor de maaske faa tre Ansøgninger ud, som de slet ikke bryde sig om, mens andre, de hellere ville se, ligge hos Biskoppen og Landshøvdingen. Her faa de alle de Ansøgere, som kunne søge dette Embede, og blandt dem kunne de vælge.

Saa siges der: Flertallet har forringe Ret. Ja, hvilken Ret har Flertallet efter dette Forslag? Det har Ret til at udpege den Mand til Valglisten, det synes om, og han kommer til at staa i Spidsen. Er Flertallets Ret saa ikke betrygget? Mindretallet har den Ret at faa sine Kandidater med som Nr. 2 og 3, og det er jo Lovforslagets Hensigt at sikre Mindretallet — kan det gøres bedre end her foreslaaet, skal jeg gerne gaa med til det. Det endelige Valg træffes af Kultusministeren og Hans Majestæt. Det er Ministeren, der har Ansvaret. Vælger han Flertallets Mand, har han Ansvaret derfor over for Mindretallet, og vælger han Mindretallets Mand, har han Ansvaret derfor over for Flertallet. Det er sikkert nok, at dette Ansvær slet ikke er let at bære i noget Tilfælde; men vanskeligst er det at bære, naar han uden Grund vilde udnævne en Mand, der er indstillet af et meget lille Mindretal i Menigheden. Lad dog bare, mine Herrer, den offentlige Mening virke her som i andre Forhold! Kultusministerens Ansvær vil efter disse Lovforslag blive tyngende nok til at være vejledende for ham. Saa har der været talt om Frimenighedernes Stilling, og der har været henvist til, hvad jeg udtalte derom i Fjor. Nu skal jeg straks sige, at min Stilling i Aar er for